Adunarea generală a Colegiului medicilor

Cuvântarea d-lui ministru V. Iasinschi despre bătălia sănătății publice românești

Colegiul medicilor a fost convocat Sâmbătă seara în adunare generală, la sediul provizoriu din str. Romană 8.

Ședința a fost excepțional de populată.

Participă profesorii universitari, generali medici, agregați, conferențiari, numeroși medici militari, medici de spitale și medici practicieni din Capitală.

Este prezent și d. V. Iasinschi, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, impreună cu secretarul general al departamentului, d. dr. Alexandru Popovici.

La masa prezidențială iau loc și membrii comisiunii de conducere a colegiului, d-nii: dr. N. Stoichiță, dr. D. Lăzărescu, dr. Mircea Popovici-Lupa, dr. V. Steopoe și dr. Șerban Milcoveanu.

Deschizând ședința, d. dr. **Șerban Milcoveanu** dă o comandă scurtă:

— „Gardă, drepți!"

In picioare, cei prezenți intonează „Ștefan Vodă al Moldovei".

Se dă apoi cuvântul d-lui dr. V. Steopoe, membru al comitetului de cinci, care arată strădania conducerii colegiului de a elabora un tot unitar pe linia gândită de Căpitan. O primă lucrare a acestei conduceri este legea cea nouă a colegiilor medicilor, care reprezintă primul pas în opera de adaptare la noua formă de stat.

Vorbind despre situația sediului colegiului în urma prăbușirii blocului Carlton, unde era instalat, d. dr. Steopoe arată că se va relua sediul din fostul imobil al Asociației generale a medicilor, de pe Splai, care — cu sprijinul celor 500 mii lei dați de d. ministru Iasinschi — a fost refăcut.

Continuând a vorbi despre activitatea conducerii colegiului, d. dr. Steopoe arată că după refacerea tuturor cazierelor medicilor, arse în prăbușirea Carlton-ului și a formalităților ce au urmat regimului ce și-a impus prin excluderea evreilor, colegiul va păși la organizarea Casei de credit și ajutor a corpului medical.

Cuvântarea d-lui V. Iasinschi, ministrul sănătății

D. V. Iasinschi, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, arată că fiind invitat de colegiu la această ședință, ține să spună cu această ocazie și câteva cuvinte.

Sunt încântat că sunt în mijlocul dv. — a început d-sa, — un corp profesional de elită, poate cel mai ales corp de profesioniști din țară. Spun aceasta, referindu-mă atât la trecut cât și la munca, la priceperea și știința ce răspândiți astăzi în toate colțurile pământului nostru.

Am venit aici cu toată dragostea, pentru a vă spune câte ceva din experiența conducerii departamentului muncii și sănătății publice.

Preocupările trecutului nu mă mai interesează. Bun sau rău, el este încheiat pentru noi.

Legionarismul, care i-a luat locul, a trecut în calea lui prin multe suferinți. Suferințele acestea s'au desfășurat întotdeauna în fața reprezentanților corpului dv., fie în închisori, fie în spitale, fie oriunde în alte părți. Și au găsit aprcape în unanimitate, înțelegerea acestora pentru alinarea lor.

Am ținut să relev că — vrând, nevrând, dar mai ales vrând, — dv. ați fost întotdeauna cu sufletul alături de suferința noastră, aducând alinare.

Din acest punct de vedere, corpul medical merită toată considerația noastră.

Corpul medical este însă un corp ales din toate punctele de vedere. Și dovediți aceasta astăzi, cu atât mai mult, oferind acel admirabil exemplu al separării de medicii evrei, de aceia cari au contribuit în cea mai mare măsură la comercializarea vieții noastre medicale.

Cu cât vom înainta în timp, această despărțire va fi mai solidă și mai clară.

Separarea pe care ați hotărît-o va fi însă binefăcătoare atât pentru știință, în sine, cât și pentru națiune, pentru noi toți acei cari trebue să ne gândim numai la interesele neamului acesta, ursit să fie pedepsit a-și vedea țara trunchiată din patru părți, dar hotărît cu dârzenie să meargă înainte.

Dacă aruncăm o privire generală asupra sănătății publice constatăm multe lipsuri, multe necazuri.

Ne vom strădui să umplem aceste goluri cu toată puterea și cu tot spiritul nostru de daruire. Găsesc nimerit a face un apel către toți cei chemați să lupte pe acest teren, al sănătății publice, de a nu-și drămălui comoditatea și știința ce trebue s'o aplice acolo unde interesele o cer.

Să ne unim sufletește eforturile în toate direcțiunile.

La țară este atâta boală, atâta necaz, încât nu cred că suntem în măsură a alina totul, oricât de dăruiți am fi. Priceperea dublată de bună intenție, ajung însă să fie binefăcătoare.

Cunoașteți cu toții bolile ce ne rod și cari ne decimează. Toate sunt pe capul țăranului și al muncitorului român. Desigur, nu le putem suprima în totul.

O diminuare a bolilor ce micșorează capitalul biologic al neamului este însă absolut necesară. Flindcă în situația de astăzi, ca să ne mulțumim numai să constatăm și să tratăm sumar, nu putem rămâne. Ar fi să rămânem pe loc și rămânerea pe loc este un regres față de progresul altora. Iar națiа care stă pe loc este sortită pieirii.

Or, națiа noastră trebue să trăiască, pentru a-și recupera toate drepturile la care aspiră din moși-strămoși.

O problemă care se pune tot în legătură cu ridicarea sănătății publice românești este și aceea a îmbunătățirii stării materiale a medicului care luptă. Îi trebue o înțelegere din partea noastră, care să-i dea posibilitate de a se mișca omenește pe toate căile. Sprijinul acesta nu trebue să însemneze însă o tendință de materializare, fiindcă ajungând aici, oricât i-ai da culva, dispare elanul desinteresării pe care-l cere lupta aceasta.

Vom lucra înainte, văzând și făcând.

In vederea acestei munci, unii dintre noi suntem angajați și cu trecutul și cu jertfa noastră.

Și-i chemăm la lupta aceasta pe toți, pentru a trece cu succes și cu răsunet prin criza pe care alte corpuri de-abia acum o încep.

D. dr. **Mircea Popovici-Lupa**, membru al comitetului colegiului, a vorbit în numele generației de medici care au făcut războiul, spre a mulțumi d-lui ministru Iasinschi pentru elogioasele cuvinte avute față de corpul medical.

Referindu-se la măsura deparazitării corpului de indezirabili, d. dr. Popovici-Lupa arată că dacă situația de până azi ar mai fi dăinuit, se mergea total la suprimarea dreptului de viață al medicilor tineri. In acest sens citează câteva cifre dintr'o documentație a d-lui prof. dr. **Dan Theodorescu** și din care reese că, în dentistică, peste 70 la sută sunt evrei, iar în tehnica dentară 90%.

In opera anunțată de d. ministru — a încheiat d-sa — are concursul neprecupețit al corpului nostru, pentru pregătirea și realizarea marei reforme de ridicarea sănătății poporului român.

D. dr. **Gh. Alexianu-Buttu** a vorbit în calitate de conducător al grupului etic al corpului medical.

Dela venirea la cârma țării a legionii — a început d-sa — țara a intrat într'o nouă eră, care tinde la realizarea unui imperialism românesc. Muncă intensă și necondiționată, este primul punct dela care trebue plecat.

Corpul nostru medical, înlăturând din drumul lui o veche rachiă, pe care o constituiau evreii, începând de astăzi cu toții trebue să veghem asupra moralei noastre.

Noi medicii, mândri și de trecutul nostru, care a constituit întotdeauna o fală, ori unde, înăuntru sau în afara granițelor, vom continua pe calea înaintașilor, mai ales că drumul ne este astăzi netezit prin eliminarea elementului ce ne cutropise.

Va fi drumul destul de greu, pentrucă suntem puțini. Dar îmbrăcați în haina constiinței, vom putea urca drumul de glorie al neamului.

CUVANTAREA D-LUI DR. Ș. MILCOVEANU

D. dr. Șerban Milcoveanu a vorbit cel din urmă, în numele medicilor tineri din colegiu:

Domnule ministru,

Ați răspuns rugăminții noastre și ați venit în mijlocul nostru, la adunarea colegiului. Cuvintele dv. sunt și rămân pentru noi drept chemarea adresată întregului corp medical românesc de a-și însuma puterile și de a-și aduce sufletul în bătălia sănătății. Pătrunși în convingerea că profesiunea noastră medicală este în primul rând o funcție socială, vom rupe din ființa noastră egoismul comodității materialiste și — prin Căpitan — vom readuce pe Christos în spitale și în noi. In măsura în care ne vom putea ridica spre culmile adevăratei elite dăruite binelui colectiv, pregătim ca un element social organizarea sanitară necesară acelei supreme încordări, care va veni ca o lege de istorie și care ne va reîntrupa pentru totdeauna patria sfășiată.

Ședința colegiului s'a încheiat ncaptea, târziu, intonându-se „Sfântă tinerețe legionară".

— m. mir. —

ALLO PROVINCIA!

MAXIMILIAN soseşte cu PAPA SE LUSTRUEŞTE

CELEBRA COMEDIE CARE S'A JUCAT DE 250 ORI IN BUCUREŞTI CU UN SUCCES INEGALABIL

PRIMELE ORAŞE:

IANUARIE 1941

M. 15 Tulcea | D. 19 Galaţi | M. 22 Roman | D. 26 mat. şi s. Ploeşti
I. 16 Constanţa | L. 20 Iaşi | J. 23 P.-Neamţ | L. 27 Braşov
V. 17 Buzău | M. 21 Botoşani | V. 24 Bacău | Etc.
S. 18 Brăila

RĂUTĂȚI

Viață lungă

Fostul mitropolit Ghenadie Petrescu, pe când era stareț la Căldărușani, primește într'una din zile pe un călugăr străin de loc, înalt, numai oasele de el și tare bătrân.

— Inalt Preasfințite, se prezintă bătrânul într'un grai neaoș moldovenesc, mă chiamă Grigorie și am rangul de arhimandrit. Am trăit în satul meu șaisprezece ani, după aceea m'am dus la Sfeta Agora, cu gând să rămâi acolo toată viața — sau cât o voi bunul Dumnezeu. Și vrerea lui Dumnezeu a fost să hălădwesc acolo numai douăzeci de ani, în care timp am făcut grele ascultări, căci eram orânduit să car provizii dela Careea, cu mularii, ziua și noaptea, pe potecile hurducănoase ale muntelui cel sfânt. Iar în țară, dacă am venit, mi s'au dat tot ascultări grele și purtătoare de grijă, căci vreme de șaizeci și șase de ani am slujit ca iconom și ca stareț pe la schituri și mănăstiri de munte. Acuma, când pentru păcatele mele cele multe, sunt osândit să port povara a una sută și doi ani, mi-am zis că nici Dumnezeu n'are să se supere dacă mă voiu odihni și eu o lecuță. Mă simt tare slăbit și bun de nici o treabă. Dacă Inalt Preasfinția Voastră ați vrea să primiți în obștea Căldărușanilor un moșneag care nici de mâncare nu mai e bun, v'ați face mare pomeană...

Ghenadie l-a primit, firește, cu toată cinstea cuvenită unui om care abia după ce a depășit suta de ani a crezut de cuviință să se declare obosit. Și a făcut mare haz de jena cu care moșneagul își mărturisea neputința de a mai fi bun de vre-o treabă.

In puține zile arhimandritul Grigorie s'a făcut iubit de toți călugării și frații din mănăstire. Era tare sfătos și tare glumeț. Dar credeți oare că moșul s'a așezat îndată pe somn și pe lâncezeală? Da de unde! A cerut starețului o bucățică de loc „ca să nu i se înțepenească oasele de viu". Și singur a lucrat o bună bucată de pământ. El a săpat-o, el a semănat diferite legume. Din primăvară și până în toamnă se trudea să nu rămâie mai prejos de cei tineri. Și nu rămânea. Iar când suna clopotul lăsa sapa sau stropitoarea și se ducea la biserică. Nici dela slujba din miezul nopții nu lipsea. Și era sănătos ca piatra. A mers odată pe jos, dela Căldărușani la București, cale de treizeci de kilometri! Pe la jumătatea drumului, călugărul care îl însoțea, un tânăr de douăzeci de ani, a început să oboosească și să rămâie în urmă. Bătrânul îl aștepta și făcea mare haz de așa... tinerețe.

Când vrea să afle cineva „secretul" unei vieți așa de lungi și al unei bătrânețe așa de verzi, moșneagul ridica din umeri și răspundea simplu:

— Dacă e o taină la mijloc, apăi numai Dumnezeu o știe. Dar viața mea așa a fost: m'am hrănit ca un calic s'am muncit ca să mi mic... Iar de vreo optzeci de ani încoace am ținut pentru vin două măsuri: un pahar la prânz și un păhărel seara. S'a căsnit el, ucigă-l toaca, să-mi strice măsurile, pesemne că i se păreau prea mici, dar osteneala i-a fost în zadar, că n'a izbutit. Vremea însă nu e trecută...

După vre-o doi ani de viețuire în Căldărușani, bătrânul se înfățișează din nou la stăreție:

— Ce s'a întâmplat, arhimandrite?

— Apăi iacă ce s'a întâmplat, Inalt Preasfințite: Am primit carte dela vlădica al Râmnicului să mă duc iarăși ca stareț la Cozia... Dacă Inalt Preasfința Voastră îmi dați blagoslovenie, eu m'aș duce, că m'am mai învârtoșat o lecuță... Și călugărului îi scrie să nu stea în nelucrare...

Avea 104 ani!

Se întoarce la Cozia, unde mai fusese o vreme stareț, dar nu rămâne mult. Incepuse războiul — era în 1916 — și luptele de pe valea Oltului îl silesc să plece. Când sosește în București se prezintă la cassieria Centrală pentru a-și ridica leafa, sau niscai pensie. Fiind însă ora prea înaintată, cassierul invită pe cei rămași să revie în ziua următoare. Dar bătrânul nu se lasă.

— Domnule cassar, te rog să ți-i samă că sânt născut pe vremea când Napoleon cel Mare se ducea să se bată cu Moscalii... Și nu se știe până mâine...

Bineînțeles, cassierul s'a executat imediat. Argumentul era de necombătut.

Apoi a plecat moșneagul în Moldova, împreună cu convoaele de refugiați. Și lunga-i viață a luat sfârșit în curând, însă nu știu dacă din pricina oboselei sau a... tifosului exantematic.

*

Trăim zile de aprigă scumpete și chiar de lipsuri. Ce-ar fi dacă, în loc să ne bocim pe tot cărările, am profita de ocazie și am mânca mai puțin, am munci mai mult și am bea cu măsurile arhimadritului Grigorie? Am executa o rețetă pe care ne-o recomandă de multă vreme medicina și higiena. E ticăloasă viața aceasta, dar întru cât murim numai odată — face s'o prelungim cât mai mult cu putință.

KIR PANAIT

Dece HORNYPHON?

Cu o energie și o persistență de fier s'a lucrat în atelierele fabricei Hornyphon la desvoltarea technică a aparatelor Hornyphon, mărind astfel superioritatea mecanica, electrică și acustică. Viena, orașul muzicei produce aparatul de radio de o neîntrecută muzicalitate.

Deaceea HORNYPHONI

Vânzare exclusivă pentru România:

„LUMOPHON-RADIO" S. A. R.

București - Calea Victoriei 61
Telefon 3-68-88

Pe ger cumplit

e totul înflorit

la „FARAUDO"

MATEI MILLO, 7 Telefon 4.60.19

Abundentă aprovizionare de flori pentru sărbători

UN FIU CARE IȘI FURĂ PĂRINTELE

Arad, 21 Dec.

Am arătat că Andreas Belgrass, cunoscut hoț și spărgător a fost eliberat din temnița Arad, după ce săvârșise mai mult ca 5 ani de pușcărie pentru delictul de crimă săvârșită prin furt.

Eliberat din închisoare, Andreas Belgrass, în etate de 29 ani, prin luna Iunie anul curent, a dat prima lovitură la prăvălia de frizerie a tatălui său, care are domiciliul în orașul Timișoara. Belgrass, care nu îndrăznea să mai dea față cu părinții săi, în lipsă de orice mijloace de trailu și-a jefuit părintele din a cărui frizerie a furat bani, haine și ustensile. Dela Timișoara s'a dus apoi la Sânnicolaul Mic, de lângă Arad, unde la fel a dat o lovitură spărgând geamurile la locuința unui gospodar de acolo, de unde a furat haine și bani, cauzând o pagubă destul de însemnată victimei. Apoi seria furturilor s'a ținut lanț, în noaptea de 27 spre 28 tot luna Iunie, a intrat în locuința lui Benesik Andrei, din Arad-Grădiște strada Gorunului, 23. Găsind pe soț și soția acasă, culcați, cu revolverul în mână a silit femeea să-și lege bărbatul și să-l vâre în dulap, vârându-i un căluș în gură. Femeea care tremura de frică i-a cerut să-i dea toți banii ce-i avea în locuință, apoi i-a mai cerut de mâncare, și după ce s'a săturat a perchezițonat întreaga locuință și tot ce a găsit că-i poate fi de folos a luat. Cum aci n'a găsit bani, prin amenințare cu moarte a sforța pe soția lui Benesch ca să spună unde are bani. De frică femeea a spus că banii lor câștigați prin muncă se află la cumnatul ei, Benesik Gheorghe, care locuește tot în acel cartier. După ce a aflat toate amănuntele de care avea nevoie și după ce a luat tot ce i-a trebuit, i-a dat femeei 40 de lei înainte de plecare ca să-și cumpere alimente pentru a doua zi

In noaptea următoare, îmbrăcat în hainele lui Benesik Andreiu, se prezintă după miezul nopții la crâșmăreasa Selejan Maria. Aci a desfăcut ușa, a consumat mai multe sticle de licheur și apoi s'a aprovizionat și cu țigări și după aceea s'a prezentat lui Benesik. Benesik Gheorghe, când a auzit că cineva bate noaptea la geam s'a dus imediat să afle cine este. Din stradă un tip cu revolverul în mână i-a spus pe un ton poruncitor: „Deschide imediat căci noi suntem aci zece inși și îndată vom da atacul dacă nu se va da ascultare ordinului"...

Benesik Gheorghe speriat de amenințare a deschis ușa și a dat drumul tâlharului să intre în casă. La început a crezut că este vorba de o glumă a fratelui său, căci i-a cunoscut hainele, dar după ce a văzut pe îndrăznețul hoț, cu revolverul în mână i-a oferit toți banii ce-i avea asupra sa. Din locuință a luat apoi toate hainele, le-a împachetat bine, le-a scos apoi în curte și după acela a ordonat ca ușa să rămână descuită căci se va reîntoarce îndată. A luat apoi o sticlă de licheur, a cerut două pahare, bând împreună cu victima, care de spaimă n'a mai știut ce face. A luat apoi hainele, le-a pus într'o birjă și a plecat.

La fel s'a comportat cam încă în vreo zece alte cazuri păcălind pretutindeni pe pașnicii locuitori dela Arad și împrejurimi, care de frica amenințărilor i-au dat tot ce a pretins acest îndrăznet hoț.

Adreas Belgrass n'a putut însă rămâne așa cum er fi dorit-o mereu un om liber, căci la scurt timp după săvârșirea a peste vre-o douăzeci de spargeri și diferite alte furturi, a fost prins în Aradul Nou în decursul unui chef pe care îl aranjase după o lovitură grasă pe care a dat-o cu o noapte înainte.

Trimis fiind din nou la parchet, la judecătorul de instrucție și-a recunoscut toate faptele sale, la fel ca și în fața justiției, care într'una din desbaterile din săptămâna trecută l-a condamnat din nou la 5 ani închisoare, corecțioală și 10 mii de lei amendă bănească.

Creditele militare ale Bulgariei

Sofia, 22 (Rador). — Corespondentul agenției „STEFANI" transmite:

Totalul creditelor militare, prevăzute în noul buget al Bulgariei, se ridică la 3 miliarde și jumătate de leva, prezentând astfel o mică reducere față de sumele cheltuite în cursul anului acesta.

S. S. A. DIRECȚIA MATERIALELOR
SERVICIUL A. M. T.

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința generală, că Subsecretariatul de Stat al Aerului, Direcția Materialelor, ține în localul său din București Bulevardul Brătianu Nr. 21, sala de licitație, în ziua de 23 Ianuarie 1941 orele 9, tratare prin bună învoială, pentru vânzarea unui stoc de 6000 kgr. vaselină, ambalată în bidoane a 25 kgr.

Vaselina se află depozitată la Depozitul Central de Materiale Aeronautice Cotroceni, Secția Unsori, unde se poate vedea și obține orice lămuriri.

Se va depune garanția de 5% din care o cotă de 25% va fi în bonuri de Inzestrarea Armatei.

Directorul Materialelor
Cpt. C-dor Ing., I. Gudju

7659 21 Dec. 1940

9277

CASSA
Elena Cojocaru
Anunță onorata sa clientelă că s'a mutat în
Str. Sft. Ionică No. 4
Etajul I
ROCHI MANTOURI
PRESINTĂ
ULTIMELE NOUTĂȚI
6

Kaweco

COZONACI
MOLDOVENEȘTI
CORNURI cu Nuci
BONBOANE Fursec
Prețurile cele mai reduse
Bonboneria GRIGORIU
B-dul Elisabeta 18
(sub Hotel Palace) 2

Pilulele DEHAUT
LAXATIV ȘI PURGATIV
Ușor de luat. Eficacitate sigură
LA FARMACII ȘI DROGUERII

Citiți
„Universul Copiilor"

ANCHETELE NOASTRE IN ARDEAL

Industriile țărănești

Cât pot produce anual războaiele țărănești. — Din ce pricină au stagnat importante ramuri economice ale gospodăriei agricole. — Rolul de astăzi al gospodăriilor țărănești

Alba Iulia, Dec.

Problema industriilor țărănești este din nou la ordinea zilei în Ardeal. In chip firesc, spre ea se îndreaptă astăzi atât atențiunea cercurilor oficiale, cât și speranțele marei masse de consumatori, preocupată să ajungă în condițiuni cât mai ușoare la produsele de strictă necesitate.

Până acum, această industrie a trecut prin două regimuri. Imediat după războiul mondial, ea a substituit mulți ani industria mare. Morile țărănești măcinau într'un procent de 75 la sută, grâul, porumbul și orzul. Teascurile rurale produceau cea mai mare parte a uleiurilor comestibile, aprovizionând atât satele, cât și orașele. Rachiurile de fructe proveneau și ele dela cazanele țărănești. In industria textilă, numărul războaielor era de trei ori mai mare în sate, decât la orașe și peste o treime din populația nevoiașe își procura stofele dela aceste țesătorii. Fabricatele din in și cânepă, deasemeni aparțineau războaielor țărănești și unele interprinderi sătești ajunseseră la o reputație în calitatea și frumusețea țesăturilor, ce trecuse dincolo de hotare.

Incurajarea era desvoltată de două elemente, deopotrivă de importante. Intâiu, industriile țărănești se bucurau de o completă libertate în producție și anume, ele nu aveau să îndeplinească nici o formalitate față de autoritățile statului. Țăranul nu era stingherit în a-și transforma produsele în fabricate și concepția aceasta fusese împrumutată din Bavaria și Tirol, unde industria casnică este scutită și astăzi de orice sarcină birocratică. In al doilea rând, se bucura de impozite minimale ce nu depășeau cotele obișnuite ale unei gospodării agricole.

Insă, cu timpul, s'au construit în orașe uzine și s'au alcătuit trusturi. La Cluj a luat ființă cartelul pieilor. La Timișoara și Arad, trustul textilelor. La Sfântul Gheorghe și Satu Mare s'au pus bazele unei mari industrii pentru fabricarea inului și a cânepei. Pe de altă parte a intervit și statul cu un nou sistem fiscal, ce nu mai putea fi suportat de mica industrie țărănească. In scurtă vreme, s'a schimbat întregul caracter al producției și războaiele de mână au fost înlocuite cu războaie mecanice. Odată cu această transformare, materia primă a început să fie acaparată de trusturi și piețele stăpânite de sistemul comercial al marei industrii.

Tendința de concentrare a capitalului, specializarea și raționalizarea producției au fost atât de puternice, încât industria țărănească nu s'a mai putut menține. Incurajarea ei ajunsese doar o frază retorică, de oarece însuși regimul economic era construit în sens restrictiv. Cum putea să reziste marilor trusturi, când orice activitate industrială casnică era impusă după criteriile marilor instalații industriale? Și cum mai puteau funcționa războaiele din sate, când țăranul, care aducea câteva metri de stofă la un târg orășenesc, era înglobat în regimul fiscal al marelui comerț?

Ba ceva mai mult: s'a ajuns la concentrare chiar în colectarea produselor alimentare. Multă vreme ,s'a idealizat sistemul cooperatist în valorificarea laptelui și a untului. In multe orașe, acest sistem s'a și aplicat. Prea puțini însă au verificat cum s'au alcătuit asemenea cooperative și cine beneficiază de pe urma lor. Așa de pildă, o cooperativă de lapte și unt dela Brașov, s'a transformat într'un trust. Țăranul vinde laptele, ca să câștige câțiva crăiceni. Și asta încă n'ar fi nimic. In plus, așa zisa cooperativă deține monopolul comercial al vânzării, iar la sate rămâne singura cooperativă care impune tot ea prețurile de cumpărare dela țărani. Cu un cuvânt, am exclus aprovizionarea producătorului direct, pentru a-l înlocui cu intermediari.

Deci, trebue revizuită întreaga concepție care a existat asupra micii industrii țărănești. In împrejurările de astăzi ea are un rol deosebit și în acelaș timp poate spori standardul de viață al țărănimei ca un mijloc auxiliar de producție și venit. Se pot fabrica anual, în satele de munte ale Ardealului, stofe pentru un milion de costume de haine, cu prețuri accesibile populației nevoiașe. Tot industriile țărănești pot produce câteva milioane de metri de pânză de in, cari pot completa lipsurile marelui consum.

Dar, desvoltarea și incurajarea presupune anularea multor măsuri din trecut. In primul rând, e necesară o radicală reformă în sistemul fiscal al statului și al orașelor. Țăranul producător nu poate fi considerat comerciant. In protectoratul Bohemiei, o dispoziție recentă face distincție între cel care-și vinde produsele proprii și intermediarul care vine în târg cu produsele altuia. Acesta din urmă este supus sarcinilor fiscale în raport cu câștigul, pe când cel dintâiu este scutit de orice obligație fiscală suplimentară.

Teoria concurenței, invocată în trecut de comerțul monopolist, nu stă în picioare. Piețele au nevoe astăzi de cât mai multe produse, așa că nici un țăran nu ia locul negustorului și fabricantului. Principalul lucru este să se producă cât mai mult și cu prețuri la puterea de cumpărare a consumatorului. In industria țărănească nu trebue văzut un element protecționalist al statului, ci un factor auxiliar al economiei românești în stare să completeze multe lipsuri de astăzi.

Desvoltarea culturală sub domnia Regelui Carol I

Conferința d-lui prof. D. Burileanu

D. prof. Burileanu a vorbit în ciclul „Universității libere" despre desvoltarea culturală sub domnia Regelui Carol I.

Școala românească de la Lazăr, 1818, nu putuse face progrese mari până în 1866. Analfabetismul era în floare. Principele Carol și-a dat imediat seama de situație, a declarat dela început că este hotărît să creieze un viitor, și și-a ținut cuvântul. Cu dinamismul excepționalelor lui însușiri, ajutat fiind de bărbății cei mai încercați al țării, a creat în adevăr viitorul, pe care-l întrevăzuse.

Intr'o cuvântare ținută la Universitatea din București în ziua de 14/26 Dec. 1869, el arată necesitatea absolută a culturii și termină zicând: „Puterea mea rezidă în lumină și în lumină numai o caut, și de dânsa numai mă preocup". Iar la inaugurarea noului palat al Universității din Iași, în 21 Oct. 1897, el, învingătorul de la Plevna va adăoga: „Nu numai cu numărul soldaților și cu desvoltarea economică se măsoară astăzi puterea statelor. Un factor de căpetenie, poate cel mai însemnat, este gradul de cultură.

Regele a căutat prin toate mijloacele să susțină și să înalțe învățământul. La sfârșitul domniei lui aveam:

5244 de școli primare, cu 8351 de învățători, 19 școli normale; 27 licee; 4 școli secundare de fete gradul II; 25 de gimnazii; 6 școli de fete gradul I; 118 școli profesionale.

Analfabetismul scăzuse la 43 la sută.

Evident, aceste cifre au evoluat considerabil de atunci. Acum câțiva ani nu mai era de cât un procent de 10 la sută de analfabeți, iar în unele județe toți copiii mergeau la școală.

Sub ministerul lui Haret s'au clădit 2000 de școli; d. dr. Angelescu a clădit încă 12.000, cu 50.000 învățători; numărul liceelor a crescut la 100, iar al școalelor profesionale s'a ridicat la 469.

Țara a fost apoi dotată cu școli superioare de toate categoriile și cu tot utilajul necesar pentru a ridica la maximum de potențialitate forțele vii și creatoare ale neamului. Școalele noastre, sub multe raporturi, puteau sta alături de cele streine. Astfel Facultatea noastră de medicină era socotită a VII din lume, cu profesori de o reputație mondială, ca Asaki, Babeș, Toma Ionescu, Marinescu și alții.

Epoca regelui Carol I se poate asemăna cu aceea a lui Pericle, a lui August, a papei Leon X și a lui Ludovic XIV, căci și acum ca și atunci, vedem înflorind într'un scurt spațiu de timp, toate artele, literele și științele. Numărăm reprezentanți ilustri în toate domeniile spiritului: în poezia pură, în dramă, în filozofie, în critică, în elocință, în proza literară. Cuvântările regelui, scrise într'o limbă curată, cu multă simțire, fără neologisme și schimonosiri de fraze, dovedesc că el însuși e unul din cei mai buni prozatori ai noștri.

Conferențiarul vorbește apoi de **Alecsandri**, care, întrupează toată opoca literară până la Eminescu, și de **Eminescu**, care încheie pe cea următoare.

Acțiunea Regelui Carol I s'a resimțit și în artă. Gustul lui pentru artă îl dovedesc colecțiile artistice din Peleș și de la București. Regele învățase sculptura în lemn; multe mobile din biroul și biblioteca Peleșului sunt lucrate de el. Pictori și sculptori numeroși au studiat în streinătate cu burse de la Palat. Regina încuraja în toate chipurile muzica și poezia. Marele nostru **Enescu** a fost de la început socotit ca un copil de sulfet al Carmen Sylviei.

D. Burileanu încheie cu un portret al Regelui Carol I, înfățișându-l ca o figură aproape legendară. Scrisoarea lui către Cuza, prin care îl chema în țară, cea către d-na Alecsandri, la moartea poetului și cuvintele rostite la desvelirea statuei lui Cuza, când regele s'a descoperit în fața monumentului, sunt documente de o valoare etică incomparabilă, demne de a asigura nemurirea autorului lor.